Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016

29 544 Arbeidsmarktbeleid

Nr. 722 BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2016

Met deze brief bieden wij u het rapport «Kansen op uitstroom» aan[1]. In dit rapport schetst de Inspectie SZW de uitkomsten van een onderzoek naar arbeidsmarktkansen in twee sectoren, te weten asbestverwijdering en de scheepsbouw. Eerst zullen we kort de inhoud van het rapport vermelden. Vervolgens zullen we ingaan op de vervolgactiviteiten.

Uitkomsten scheepsbouw

In de scheepsbouw is een tekort aan technisch opgeleide en specialistische arbeidskrachten. Werkgevers doen daarbij steeds vaker een beroep op buitenlandse arbeidskrachten.

Werkgevers in de scheepsbouw willen vakmensen snel kunnen inzetten op flexibele basis. Uitkeringsgerechtigden hebben vaak de verlangde vaardigheden niet en de werkgevers zijn terughoudend om te investeren in opleiding. Financiële middelen, zoals uit sectorplannen en -fondsen, worden door hen nauwelijks gebruikt vanwege de tijd die gemoeid is met administratieve procedures. Daarnaast is er een groot aanbod van buitenlandse arbeidskrachten die direct inzetbaar zijn. Werkgevers kunnen door allerlei constructies – zowel toegestane als frauduleuze – financiële voordelen behalen wanneer zij gebruik maken van dat aanbod. Dit alles zorgt er voor dat werkgevers niet snel uitkeringsgerechtigden een kans geven. Bij UWV en gemeenten bestaat dan ook het beeld dat de kansen voor uitkeringsgerechtigden in deze sector klein zijn. Er is daardoor weinig toenadering tot elkaar. Hierdoor blijven de kansen die er wel zijn onbenut.

Uitkomsten asbestverwijdering

In de asbestverwijdering is een groeiende vraag naar arbeidskrachten. Voor 2024 moet nog 120 miljoen m^2 asbesthoudende daken worden

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

kst-29544-722
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

verwijderd. Werkgevers in de asbestverwijdering stellen geen hoge vooropleidingseisen aan nieuwe werknemers. Wel hechten zij aan goede motivatie, fysieke gesteldheid en verantwoordelijkheidsgevoel bij de werknemer vanwege de gezondheidsrisico's die zijzelf en hun omgeving kunnen lopen. Werknemers moeten daarom ook de Nederlandse taal machtig zijn. Bij het UWV en gemeenten bestaat er veelal een negatief beeld over het werk in de asbestsanering ondanks de hoge veiligheidseisen en de strenge handhaving daarvan. Hierdoor worden niet alle kansen die er zijn, benut.

Constateringen Inspectie SZW

De Inspectie SZW ziet mogelijkheden voor uitkeringsgerechtigden om de kansen op uitstroom naar werk in deze sectoren te vergroten. Daarvoor is een betere kennis van UWV en gemeente van hun eigen uitkeringsbestanden nodig, naast het beter leren inspelen op de behoeften van werkgevers in een steeds flexibeler wordende arbeidsmarkt. De Inspectie concludeert dat uitkeringsgerechtigden een grotere kans op werk in de scheepsbouw en de asbestverwijdering hebben, als UWV, gemeenten en werkgevers meer toenadering tot elkaar zoeken en beter inspelen op de mogelijkheden voor deze groep. Echter, de Inspectie constateert ook dat zonder meer bereidheid van werkgevers om te investeren in uitkeringsgerechtigden het een moeizame opgave blijft voor UWV en gemeenten. Hierbij zouden werkgevers vaker moeten kijken naar het gehele potentieel op de arbeidsmarkt, waaronder uitkeringsgerechtigden.

Hieronder gaan we in op de mogelijkheden die we zien om invulling te geven aan de constateringen van de Inspectie SZW.

Werkgeversdienstverlening algemeen

Om de participatie in de regio te bevorderen willen wij de ontwikkeling die door de Participatiewet op gang is gebracht benutten. In de 35 arbeidsmarktregio's wordt steeds beter samengewerkt door gemeenten, sociale partners, UWV en andere partijen. In de regionale Werkbedrijven worden niet alleen afspraken gemaakt over de toeleiding naar banen in het kader van de banenafspraak, maar in de helft van de regio's ook afspraken over de gehele doelgroep werkzoekenden. De komende jaren blijven wij deze ontwikkeling die zich aftekent bij de regionale Werkbedrijven monitoren, stimuleren en ondersteunen.

De werkgeversservicepunten hebben een functie in een bredere context van werkgeversdienstverlening. Het kabinet verleent dan ook steun aan diverse organisaties en initiatieven die mede tot doel hebben de regionale werkgeversdienstverlening te helpen ontwikkelen. Zo heeft de Programmaraad een handreiking opgesteld voor vertegenwoordigers van gemeenten en regiomanagers van UWV, over de afspraken die zij kunnen maken met betrekking tot de werkgeversdienstverlening. Werkgeversdienstverlening is één van de speerpunten in hun programma ter ondersteuning van de arbeidsmarktregio's dit jaar. Voorts wordt financiële steun verleend aan het programma «Effectiviteit en Vakmanschap» van Divosa. Als onderdeel van dit programma is een «Werkwijzer Werkgeversdienstverlening» opgesteld die professionals een handreiking biedt voor een goed dienstverleningsconcept en voor de implementatie daarvan in hun organisatie en werkprocessen.

Mogelijkheden asbestverwijdering

De in het rapport geschetste beelden en kansen voor de sector asbestverwijdering zijn herkenbaar. Vanuit SZW wordt samengewerkt met diverse

partijen uit de asbestbranche om gezamenlijk het gezond en veilig inventariseren en verwijderen van asbest te verbeteren. Daarvoor worden bijvoorbeeld regels verbeterd en waar nodig aangescherpt die zijn vastgelegd in zogenoemde certificatieschema's. De branche is hier bij betrokken en zet zich daarnaast in voor een verbetering van de opleidingen. Onderdeel hiervan is een mentorenprogramma waardoor een persoon die een basisopleiding voor asbestverwijdering heeft gevolgd zich verder kan ontwikkelen. Ons inziens kunnen dergelijke initiatieven en ontwikkelingsperspectieven bijdragen aan een geleidelijke verbetering van het aanzien van het werkveld.
Het rapport onderschrijft de noodzaak van het kennen, en het elkaar weten te vinden, van werkgevers, UWV en gemeenten. In dat licht bezien willen wij in overleg met de branche de mogelijkheden verkennen om bijvoorbeeld tijdens symposia of congressen over asbest, of bijvoorbeeld banenmarkten, contacten te leggen met brancheorganisaties, potentiële werkgevers en met opleiders. Op die manier ontstaat een omgeving waarin potentiële vraag en aanbod dicht bijeen zijn. Daarbij is het van belang dat de acties in samenspraak met de sector, het onderwijs en de aanbodzijde (gemeente, UWV) worden ontwikkeld. Wij zullen hiertoe deze zomer een overleg initiëren tussen werkgevers uit de sector, scholingsinstellingen UWV en gemeenten.

Mogelijkheden scheepsbouw

We zijn in contact gekomen met het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), dat gericht is op het verbeteren van de leef- woon en werksituatie van 40.000 werkzoekenden. Uit overleg met NPRZ is gebleken dat er synergie behaald kan worden tussen inzet van verschillende partijen, gericht op het enerzijds aanpakken van oneerlijk werk in de scheepsbouw en scheepsbouwgerelateerde sectoren en anderzijds de kansen op instroom voor de doelgroep werkzoekenden. We willen daarom in de loop van dit jaar de mogelijkheden bezien om deze synergie verder uit te werken in een pilot, gericht op de Rotterdamse havenregio.

Over de uitkomsten van het overleg met de betrokkenen in de asbestsector en de mogelijkheden voor een pilot in de Rotterdamse havenregio zullen wij uw Kamer informeren.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma